

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre — — 130 kor.
Fél évre — — 80 kor.
Egy negyed évre 30 kor.
Egy hóra — — 10 kor.

Nyitással közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egykori
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 224.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
Bulevardul Regale Ferdi-
nand I. (József) 22-23.
TELEFON-SZÁM: 22.

Arad, 1919.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, december 25.

Sötét karácsony

az idei. Négy város és egy város karácsony után talán már csodálkozunk sem kellene azon, hogy az ideán fekete karácsonyra ébredtünk. Nem csodálkozunk, sőt már fel sem háborodunk. Ahhoz azonban jogunk van, sőt hivatásunknál fogva kötelességünk is, hogy megkérdezzük, kit terhel a felelősség azért, ki az oka annak, hogy egy ilyen nagy város, mint Arad kénytelen egyiptomi sötétségben maradni? Terhel-e valakit mulasztás, hogy a villanytelep nem tudott szénhez jutni és ha igen, ki az, aki ilyen vakmerő könnyelműséggel, a legnagyobbfokú indolenciával hanyagolja el tisztelet érdekeit? Hetek óta mást sem hallunk, hetek óta mást sem olvassunk az aradi lapokban, hogy hol ide, hol oda utazik bizottság, hol itt, hol ott tárgyalnak szénügyben és mindig kedvező eredménnyel. A közelmúltban már arról beszéltek, hogy az aradi gázgyár is újra megkezdheti üzemét. És ilyen kedvező suspiciókat után csodák csodája, egyszerre a villanytelep nem működhetik — szénhiány miatt. Szigorú vizsgálatot követelünk ebben az ügyben és a hibásak példás megbüntetését. Utóvégre elég volt a tanácskozásokból, elég volt a tárgyalásokból, az ígéretésekből és ankétekből. Rendet akarunk, szénét akarunk, világítást akarunk, azt akarjuk, hogy ne fordulhasson többé elő az a szomorú eset, hogy egy nyolcvanezer lakossal bíró város polgársága napokon keresztül sötétségben maradjon. Ezt pedig hol a főhadiszállás, hol volt miniszterek és képviselők elismerő vállveregetésével nem lehet elérni, hanem csak célirányos, helyes intézkedésekkel és olyan erőlyes rendszabályokkal, melyek lehetetlenné teszik hasonló esetek megismétlődését. Arad sötét karácsonyán ez már nem igen változtatható, de a jövőben talán elkerülhetjük a hasonló csapásokat. Most kénytelenek vagyunk ebbe is beletörődni, mint annyi más háborús hajba bele kellett törődnünk. Négy város és egy város karácsony után fekete karácsonya van Aradnak. Ezen a tényen már nem változtathat semmi.

Egyiptomi sötétség Aradon.

— Állandó szénválság. —

Tegnap délután nem gyulladt ki a villanykörték és a nyolcvanezer lakossal bíró Arad városára egyiptomi sötétség borult. A gyárakban, műhelyekben, hivatalokban megállt a munka, az emberek kétségbeesetten néztek egymásra, a szerkesztőségekben és nyomdáknak is szünetelt a munka és másnapra elmaradt az újság, az események hű megörökítője. A villanytelepet valóságos telefonostrom alá fogták, azonban a válság mindig csak egy maradt: nem érkezett meg a szén, a telep kárája áramot szolgáltatni. A mostani kínos helyzet már nem az első. Szombaton is csak az utolsó percben érkezett meg a kívánt szénmennyiség és már akkor is úgy volt, hogy a város sötétségben maradt. A román megszállás előtt az volt a helyzet, hogy a villanytelep közvetlenül kapta a szenet a petrosényi bányákból napi négy vagonon, ami aztán a redukció folytán összezsugorodott napi három vagonra. A megszállás után a város olyan megállapodást kötött a villanyteleppel, hogy a szenet ezután a város biztosítja a villanytelepnek, mint a város egyik üzemének, mert elengedhetetlenül fontos az, hogy a város egy pillanatig se maradjon világítás nélkül, a város közbiztonsága megköveteli a zavartalan világítást, nem beszélve azokról az óriási gazdasági károkról, amiket a villamosáram szünetelése okozhat. Eddig az volt a szokás, hogy ha a villanytelepnek nem érkezett meg a kívánt időben a szénmennyiség, akkor az államvasutak aradi telephérei segítették ki a várost szénrel. Most azonban a vasut is csak brádi szénrel rendelkezik, ami a mozdonyok fűtésére alkalmas, de a villanytelep finomabb minőségű szénre berendezett kazánjait nem képes fűteni.

A petrosényi szénbányák most is annyi szenet termelnek, mint bákorban és éppen ezért érthetetlen, hogy nem képesek a kellő időben szállítani Aradnak a napi

négy vagon szenet. Mielőtt keletkezne azzal magyarázzák az állandóan megismétlődő szénválságokat, hogy bár a szőlőgyi szénbányák ugyanolyan mennyiségű szenet termelnek ma is, mint 1917-ben, de sokkal nagyobb a szénválságok az azt teljesen ezből a bányákból kell kielégíteni. Ez a körülmény idézte elő a tegnapi váratlan szénválságot. A város vezetősége mindent elkövetett, hogy a karácsonyi ünnepek alatt ne maradjon sötétben a város lakossága. Fáradozásának az is volt a kívánt eredménye, mert amint lapzártakor örömmel értesültünk, tíz vagon szén érkezett Aradra. Ebből nyolc vagonot azonnal átutaltak az aradi villamosművekhez és így este újból kiálladtak a villamoskörték. Karácsony első napján egész éjjel szolgált az áramot a villanygyár, karácsony másodnapjától kezdődőleg a viszonyok javulásáig csak éjjel tízenként óráig lesz villanyvilágítás a városban.

A külföldi vagyonok összeírása.

A világháború befejezésével eredményeinek likvidációjára kerül a sor. Ide tartozik az újonnan alakítandó államok polgárainak külföldön levő vagyon, követeléseinek és tartozásainak összeírása is. Ezt a nagy munkát külön bizottság fogja végezni Aradmegyében, melyet a prefektus a pénzügyigazgató meghallgatásával nevez ki. Tagjai lesznek a törvényszéki elnökön kívül, a kereskedelmi és iparkamara, a bankok, a kereskedők és iparosok megbízottai. Ennek a bizottságnak az lesz a feladata, hogy a Romániához kapcsolt területeken élő polgárok külföldön levő mindennemű követelését és tartozását összeírja, hogy a béke végleges megkötése után megtörténhessenek az elszámolások. Ha a bizottság megalakult hírdetmények útján fogják a lakosságot a bizottságnál való jelentkezésre felhívni.

„English Club of Arad.”

Még a régi bennszülött aradiak sem tudnak arról, hogy Aradon léteznék angol klub is. Pedig van. Nem tölnek ugyan pazar kényelemmel berendezett klubhelyiségben szmokingos angol lordok társaságában, akik blaszirt mozolylyal vesztegetnek el 10—20.000 fontot egy-egy tétben, nem hordják fel a diszkrét pincérek a finom szherret és whiskyt, amint az a Glyn Elliner regényekben olyan szépen meg van írva, — az aradi angol klub sokkal egyszerűbb, de annál maghitebb is.

Az Angliát, Indiát, Amerikát, Afrikát és Ázsiát megjárt aradiak alakítottak itt — sok ezer kilométer távolságban az angol kulturától — egy kis kör, ahol esténként összejönnek és fejestelen jókedvben elbeszélgetnek. Az aradi angol klub alig husz tagból áll és tagjai között ott található Fejér Gábor bankigazgató és felelőségi, akik eastendőket töltöttek Angliában, Medveczky angol nyelvűtanárt, aki évekig volt Londonban egy nagy angol lapnál újságíró és aki felelőségi is ottan hozott magával. Tolnai János klubtag Londonban jogászokodott, Lukács István mérnök volt Amerikában, Szelle Károly dr. orvos és Szelle Lajos dr. ügyvéd a misztikus India és Afrika sok szines emlékeit hozták magukkal sok évek ott tartózkodásuk után. Kell fessz aradi kereskedő még csak működő angol és a ködös Albionig nem jutott el. Ma-szazkor Róka songoraművész is a klubtagok közé tartozik, bár londoni eddig még csak a mozból ismeri. Sobushofi Endre azonban már megjárt Angliát és kitűnően beszéli a britiek nyelvét, a többi klubtagok is mind ismert alakjai az aradi társaságnak és nagyre-sztük megjárták a nagy angol birodalmat.

As aradi angol klub minden héten egyszer tart összejövetelt és klubhelyiség hiányában minden alkalommal más—más klubtag lakásán jönnek össze. As összejöveteleken csak angolul szabad beszélni és minden más nyelven kimondott szó után büntetést fizetnek, amit azután jótékony célra fordítanak. Mint értesültünk, nemcsakára megalakul Aradon a francia, spanyol, portugál, török, görög, olasz, kínai, japán és szibériai klub is.

Balla Frigyes jubileuma.

— Böske lánya levele. —

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Be-
cses felszólításnak édesapám a leg-
nagyobb készséggel tett volna ele-
get, annál is inkább, mert az „Aradi
Közlönyhöz” majdnem olyan régi
kötetek fűzik, mint édesanyámhoz
(rögtön megmagyarázom . . .) de
gyöngélkedő lévén, apukám engem
bizott meg, hogy az Önök kívánsá-
gához képest 25 éves működését
egy pár rövid sorban ismertessem.
Előre is kijelentem: én elfogult le-
szek ám egy kicsit . . . De ezért
nygye meg fognak nekem bocsajtani?
Hiszen ez még mindig jobb, mintha
apukám tal szerény lett volna . . .

Huszonöt év — ugy mondják —
nagy idő. Bizonyoság arra, hogy
édesapám, aki 25 év előtti képes
volt az akkor még 200 oldalas ka-
rácsnyi „Aradi Közlöny”-nek sok-
sok karikatúrát és egyéb illusztrá-
ciót rajzolni éjjeli virrasztás árán, a
ki képes volt még ezenkívül cikke-
ket írni, aki egy pár lelkes műba-
ráttal, köztük az „Aradi Közlöny”
főszerkesztőjével alapját vetette az
„Aradi Képző és Iparművészeti Tá-
rsulat”-nak, aki lehozta Aradra a
„Nemzeti Szalon” és a „Műsar-
nok” kiállításait, aki hivatásáért min-
dent megtett, küzdött, alkotott, ta-
nitott, mert hiszen az aradi művésze-
generáció legtöbb tagja az ő szár-
nyai alól röpült a nagyvilágba, az
én apukám azt mondja magáról,
hogy ő: öreg ember. Én nem hi-
szom. Igaz, sokat és régen dolgo-
zik, igaz, hogy küzdött és sokszor
szenvodott és ha a nagyok megdi-
csérték, a kicsinyek áskálódtak el-
len. Az élet hossza sem volt jobb,
mint sok, sok máshoz és egyre fe-
hérebb lesz a haja, de azért még
sem lehet öreg ember az, akinek
drága, aranyos kedélye van és aki
az életet a napsugaras oldaláról
igyekszik nézni. Így csak a nagyon
jók és a nagyon fiatal szívűek lesz-
nek. Munkásságát bővebben részle-
tezem nem kell, hiszen azt a leg-
többben ismerik Aradon. Csak any-
nyit, hogy 25 évvel ezelőtt Arad a
képzőművészetek terén igen elma-
radott volt és hogy most vezet a
vidéki városok között, az jórészt
apukámnak köszönhető. Ő nemcsak
festett, hanem tanított és cikkeket
írt, amelyekben a közönséget és a
művészeket buzdította. Munkáiban —
hozzáérték szerint — most is egyre
csak haladást és haladást látni. És
most, amikor munká életének 25
éves jubileumát és pláne az ezüst-
lakodalmát üli meg, karácsony nap-
ján, mosolygós kell boldogan:
Jól végeztem? folytatom is így,
mert fiatal vagyok. Dehogya is öreg.
Én, a kisánnyá legálább így gon-
dom. Szerkesztő Urnak híve:

Balla Frigyes.

A jövő évi adóösszeírás.

— Kósza hírek millió adókiivetésekről. —

Vége felé közeledik az idei év
és így most is, miut minden esz-
tendőben, megkezdődött azoknak
az adatoknak összegyűjtése és
összeírása, melyek alapján az új
adókiivetés megtörténik. A háború
alatt is azóta is valamennyi állam-
nak rendkívüli módon megszaporo-
dott kiadásai, a nagy valutadif-
ferenciák folytán a terhek megnö-
vekedtek és így a kincstárnak nem
kis gondot okoz, hogy honnan te-
remtse elő a szükséges anyagi
eszközöket, amelyekkel az állam
háztartásának egyensúlyát bizto-
síthatja. Talán ez a tudat volt szü-
lője azoknak a kósza híreknek,
melyek az adóösszeírással kapoco-
latban a nagyközönség körében
elterjedtek és amelyek — mint
minden kósza rémhír — termé-
szetesen rögtön hitelre is találtak.
Így azt beszélték, hogy az új adó-
kat eddig soha nem hallott magas
kulcs szerint fogják megállapítani,
Károlyi Gyula gróf vagyonára évi
négy millió korona jövedelmi és
vagyonadó, Zselénszky Róbert
grófra évi egy millió korona adót
fognak kivetni, az ügyvédeknel
huszonnégyezer koronás minimu-
mot vesznek a kereseti adó alap-
jául és így tovább.

Hogy megtudjuk, mi ezeknek
a kósza híreknek alapja, legilleté-
kesebb helyen érdeklődünk az új
adó összeírás munkálatai iránt.
Itt kijelentették, hogy ezekről a
hírekről tudnak, de ezek minden
alapot nélkülöznek. Bizonyos az,
hogy a kincstár kiadásai hihetel-
len mértékben megnövekedtek és
ezeknek a kiadásoknak fedezéséről
gondoskodni kell. Ez pedig csak
adók útján lehetséges. Adót csak
az fizethet, akinek jövedelme van.
Az új adóösszeírásnak az a fel-
adata, hogy semmiféle vagyon és
jövedelem ne maradjon megadó-
zatlanul. A bizottságot az adó ki-
vetésénél az igazság és méltányos-
ság fogja vezetni. Azok a hírek,
melyek egyes foglalkozási ágak
megadóztatásával kapcsolatban bi-
zonyos fiksz jövedelmi minimum-
ról vélték tudni, légből kapottak.
Ez lehetetlen eljárás is volna.
Természetes azonban, hogy pél-
dálul azok az ügyvédek, akik ed-
dig száz korona kereseti adót fi-
zettek és akikről köztudomásu,
hogy most óriási összegeket keres-
nek, jövőre többet fognak fizetni.
Méhánytalan volna, hogy mikor
a szerződés alapján fizetett mun-
kás ötszáz koronát és még többet
fizet adó fejében, a szabad pályán
működők ennek negyedét fizessek.
Bizonyos azonban az is, hogy
senki sem fog sem több, sem ke-
vesebb adót sem fizetni, mint a
mennyit jövedelme után a törvény
megállapít. Sérelem senkit sem
érint. Az adókiivetés kérésében

még meg sem kezdődött. Jelenleg
még csak az összeírás munkála-
tak folynak. Annak idején min-

Statistika a kávéházi szórakozásokról.

— Mennyi kártyapénzt fizetnek naponként Aradon. —

Egy kis statisztikát állítottunk
alább össze. Igaz, hogy a legtöbb
statisztika száraz és így unalmas
is annyira, hogy már magát ezt a
szót szinte hátborzontatással fo-
gadják az emberek, de ebben az
esetben, amikor a városi lakosok
mindennapi életéből merítjük ada-
tainkat, azt hisszük kivétellel szol-
gálunk. Arról szeretnénk hozzáve-
tőleges képet nyújtani, hogy Ara-
don, amelynek lakói kimondottan
kávéházi életet élők, mennyien és
milyen arányban szórakoznak a
kávéházakban különféle kommersz-
játékokkal. Hogy a cikkben fog-
laltak mennyire fedik a valóságot,
az természetesen a kávécsok lelki-
ismeretétől függ, mert hiszen tö-
lük szereztük be adatainkat.

Vegyük tehát sorba az első-
rendű kávéházakat, úgy, amint
azokat az idegen találja a vasu-
tól jövet. Első a Dacia kávéház.
(Hungária.) Ebben egy átlagos
hétköznapon elszámolnak 80 ko-
ronát kártya, 50—60 koronát do-
mino, 120 koronát biliárd és 10—
15 koronát sakkpénzből. Ide szem-
melláthatólag biliárdozók járnak
tulsúlyban, de azért megvannak a
mindennapi rendes kártyapártik
is. A Központban, a kártya és
domino dominál. Különösen a
megrögzött dominózók fölésszke,
ugy, hogy ebben az összes kávé-
házak között vezet. Itt egy közep-
es forgalmu hétköznapon 150—
200 korona kártya, 80—100 ko-
rona dominopénzt számol el a fő-
pincér. Biliárd és sakk nem sze-
repe a Központi vendégeinek szó-
rakozásában. A Fehér Kereszt lá-
togatói, ugy, mint a Dáciában a
biliárdot favorizálják. 20—30 ko-
ronás kártya, 80 koronás domino,
100 koronás biliárd és 8—10 ko-
ronás sakktelemek szerepelnek egy-
egy esti kasszacsinálásnál. A Városi
ban két helyen, a földszinten és
az elsőemeleti lépcsőszobákban hó-
dolnak szenvodélyuknak az em-
berek, még pedig elég derekas mó-
don. A földszinten kártyából 200
—270 koronát, dominoból 50—60
koronát, sőt sakkból is 20 koro-
nát hoz egy közepes nap, az eme-
leten pedig kártyából 150 koronát,
dominoból 30—40 koronát, és bil-
liárból 20 koronát. Hiába a Vá-
rosi a legkitartóbb szegások (így
csufolják a kártyásokat) fölésszke.
Az is volt mindég. E téren csak
a Vadászok tudja megőszeli-
teni. Itt a következőképpen fest
egy átlagos nap: kártya a 200—220

denkinek alkalma lesz a sérelmes
adókiivetés ellen az adófelszámolá-
si bizottsághoz felebbezni, végül
pedig előterjesztéssel élhet a köz-
igazgatási bírósághoz, mely Ko-
lozsvárott működik.

korona, domino 30—40 korona,
biliárd 80—90 korona és sakk-
pénz 6—8 korona. Adjuk most
össze a tételeket s akkor azt lát-
juk, hogy Aradon naponként 350
koronát kártya, 360 koronát do-
mino, 330 koronát biliárd és 65
koronát sakkpénzre adnak ki az
emberek, csak az elsőrangú kávé-
házakban. Ezek az összegek esu-
pán a játszás tényét jelentik, nem
szólva a nyereségről és veszteség-
ről. Az is bizonyos, hogy vasár-
nap és ünnepnapokon a fenti össze-
gek legalább a duplára emel-
kednek. Ha most még azt is el-
áruljuk, hogy a kártyapénz 5.80
korona, a dominopénz 1.50 ko-
rona, a sakkpénz pedig 1.50 ko-
rona személyenként és a biliárd
óránként (egy asztalon legföljebb
három játszhatnak) 4.80 korona,
mindenki könnyen kiszámíthatja,
hogy naponként hány felebarátunk
izzad a — győzni vagy fizetni —
jelszóval megindított küzdelemben.

Végül még a különféle játé-
kokról lenne néhány szavunk, a
mivel azt hisszük a kép, amit adni
akartunk, teljes és világos. Nap-
jainkban a kártyajátékok közül
különösen az alsós, piké és ta-
rokk divatosak városunkban. Va-
lamennyi szolid kommerszjáték,
legalább is a hatóságok és az ag-
gódo hozzáterozók részére. De
akinek ugy hozza a kedve és
anyagi viszonyai megengedik,
játszhatja azokat bázárdul is. A
dominóban a bulira játszás a szo-
kás (a hozzá nem értő kíváncsiak
kérjenek felvilágosítást valamelyik
közismert dominokirálytól) a bil-
liárd asztalon pedig a karambol-
játék divatos. A hasárdjátékok
mondható teljesen megszűntek.
Ami nem is csoda. Manapság nem
a zöld posztóval bevont asztalon,
hanem kinnt az életben folyik az
igazi hasárdirozás. S az is bizo-
nyos, hogy nincs az a hasárdjá-
ték, amelynek egy pártijában olyan
massz összegek eszerélnének gaz-
dát, mint például egy sikerült tiz-
let alkalmával. De ez a téma már
nem tartozik a mi statisztikánk-
hoz, ne is bolygassuk.

— Arad város ármegállapító
bizottsága a fűszer és gyarmat-
árakra vonatkozólag megállapított
maximális árakat a paprika, zsi-
roszóda és cukor kivételével 1920.
évi január hó 15-ig beárólag ter-
jedő joghatállyal felligkosztotta.
Az árak azonban leiben és koro-
nában az egyes árucikkeken fel-
tűntetve állnak.

Művészet.

* Karácsonyi előadások a színházban. A váratlanul jött szénkrisis a színház működésében is éreztette hatását. A keddi esti előadás teljesen elmaradt. Minden eshetőségre elkészülve a színház vezetősége úgy intézkedett, hogy a délutáni gyermekelőadást villanyáram hiányában is megtarthassák. Gyertya és petroleum lámpák fénye mellett zavartalanul le is folyt a gyermekelőadás. A két ünnepnapon négy előadást rendez a színház. Első nap délután Trilby, este Pillangó főhadnagy, másodnap délután Fedora, este pedig Stambul rózsája kerül színpadra.

* Lill báróné premierjét 29-re tűzte ki a színház igazgatósága. Martos-Husza e pompás operettjét, amely minden valószínűség szerint a színház legnagyobb slágere lesz, háromszor egymásután bérletszűnetben mutatják be. Az igazgatóság ezért felkéri a bérleket, hogy a 29-én hétfőn, 30-án kedden A) és 31-én szerdán B) színpadra kerülő darab jegyeit, a mennyiben megtartani óhajtják, 25-én csütörtök délig váltsák ki. Az első három előadás jegyeit csütörtökön kezdő árusítani a színház.

* Karácsonyi előadások a Modern Kabaréban. Karácsony két napján négy előadást tart a Modern Kabaré. Délután fél négykor mindkét napon mérsékelt helyekkel a teljes esti műsort mutatják be. A szerződött tagokon kívül Moravetz Károly a népszerű uriprimás új műsorral fogja gazdagítani az ünnepi előadásokat.

— **Ocean Dame.** (Szenzációs dráma az Apollóban.) Ocean Dame a címe a nagykonceptiójú filmnek. A főszerepet a esodás-zép Hesperia asszony játssza. Két melegen érző szív vias odisa a rugója a minden figyelmet lekötő drámai mese. A darab befejezése megdöbbentő: az egymásra sóvárgó szívek csak a halálban egyesülhetnek. Szerdán az előadások 3 és fél, 5 és 6 órakor kezdődnek. Karácsony másnapján a Mater dolorosa című pompás Pathé sláger premierjét tartja meg az Apolló. A híres francia filmgyár egyik leprezőbb remeke az a megkapó drámai film.

— **Jézus élete és halála** — az Uránában. Bibliai tárgyú filmet vetít csütörtökön, Karácsony első napján az Uránia-színház. Jézus élete és halála a vallásos szellemű filmnek a címe, amely a Megváltó szenvedéseit rajzolja meg festői gazdagságu környezetben. A film stílusos foltvételei külön figyelmet érdemelnek. Póntekre „A halálöv” című igazlmas dráma bemutatását tűzte műsorra az Uránia. Ez a hatalmas drámai film is a Pathé gyárból került ki.

* Az Aradi Tűzkarácsonyi száma az utóírás szenzációja. A főbb cikkek a következők: Karácsonyi mese két gyerekről. Sylon mester a telephatáról és a szüggeszőlőről. Az ügyvéd kis piszkos úlete. Balvarsannal seftelő aradi ügyvédök. Szükség van-e cionista mozgalomra? Balázs Béla és Cifra Géza versei stb.

Állandó kormányválság
Bukarestben.

— Újabb lemondások. — Katonai kormány? —

Alig néhány nap előtt sikerült elintézni a bukaresti kormány válságát, mely Goga Oktavián és Averescu tábornok lemondása által keletkezett és már újabb krízis fenyegeti a Vajda-kabinetet. Bukaresti hírek szerint politikai körökben már napok óta beszéltek arról, hogy Rascanu hadügyminiszter is lemond, mert elveit nem tudja összeegyeztetni Vlád Aurél pénzügyminiszter politikájával. Azóta Rascanu ki is lépett a kormányból. Lemondását a tábornok azzal indokolta, hogy nem akar együttműködni olyan

kormányval, mely csak veszedelmet hozhat az országra. Hittelt érdemlő forrásból jelentik, hogy Bontescu földművelésügyi miniszter, akit csak nemrégiben neveztek ki a Vajda kormányba, a legközelebbi napokban szintén lemond miniszteri tárcájáról és visszatér Erdélybe. Azt hiszik Vajda Voevod Sándor is kénytelen lesz beadni lemondását. Attól tartanak, hogy utána újra katonai kormány kerül az ország élére, ami katonai diktatúrát venne maga után.

A szerelem gyermekei.

— Tizenhárom éves anya. —

A háború előtti években divat volt a gyermekmentés. Sorra alakultak a különböző című emberbaráti egyesületek és a dúsgazdag asszonyok nem átalítottak leszállni a mélységbe, tanulmányozni a nyomorúságot, az emberi szenvedést. A nyomorúságos kis lakások sokszor finom parfümököt illatoztak, mert a gazdag hölgyek nem nagyon szerették a szegény szagot. Aztán jött a háború. A gyermekmentés elmaradt. A hartereken virágzó emberéletek pusztultak el, az ország nagy siralombázhoz hasonlított. Ki törődött a gyermekekkel? A háború utolsó fázisában azután a vezető körök tudatára ébredtek annak, hogy a gyermek a jövő emberanyaga és megint divatos lett a gyermekmentés. Szerintünk a mentést a törvénytelen gyermekeken kellene kezdeni.

Komoly száraz statisztikusok kizámították, hogy a háborús esztendőben a törvénytelenül született gyermekek száma olyan óriási volt, hogy az megdöbbentett mindenkit. De ami a legjobban megdöbbentette a hivatalos köröket, az a törvénytelenül született gyermekek nagymérvű elhalálása volt. Rídek számjegyekből rákvigyorgott a háború a maga aljasságával, bűnével, minden iszonyatával és a morálfilozofia nagyon ceufos kudarcot vallott. Azonban az 1919-es esztendőnek sem kell nagyon sajnálkennie az előző évek előtt. Mődunkban volt megszeretni az aradi anyakönyvezetői hivataltól egy kis statisztikai kimutatást arról, hogy mennyi törvénytelen gyermek született január 1-től mostanáig Aradon és a mindennél erősebben beszélő számokat itt adjuk:

1919. január elsőjétől december

20-ig született Aradon 93 törvénytelen fia és 45 törvénytelen leány összesen 138 urynevezett házasságon kívül született gyermek. A törvénytelenül született gyermekek közül mintegy 20—22% már 4—5 hónapos korában meghal és a halál oka majdnem minden esetben koraszülöttség, vele született gyengeség, azonkívül luesz. Tovább írjuk a komoly száraz statisztikai adatokat, amint az következik „a törvénytelenül született gyermekek anyja nagyrészen 15—21 évig eselédleány és irodistanó.” A feljegyzések szerint 7 magánhivatalnoknő, 20 közhivatalnoknő. A 18—20 évre eső törvénytelen születések már nagyrészen a háztartásbeli nőkre, a vadházasságban élőkre és a cselédekre esnek, de feltűnő sok közöttük a házvezetőnő is. Mint érdekességet iktatjuk ide azt, hogy a legfiatalabb anya, aki törvénytelen gyermeket szült, 18 éves volt míg a legöregebb 40 éves.

Mennyi tragédia és emberi szenvedés húzódik meg ezek között a hideg számok között. És ez csak a hivatalos statisztika, amelyben nincs kimutatva az, hogy mennyi azoknak a száma, akik meg sem születhettek, mert még mint méhmagzatok pusztultak el.

Érdeklődöttünk aziránt is, hogy mi az oka ennek a sok törvénytelen gyermekszületésnek. Felvilágosításul azt nyertük, hogy a háborút követő időkben idegen csapatok szállották meg a várost és nemzetek közötti különbséget a megszálló csapatok nem igen éreztették a gyengébb nemmel, viszont a gyengébb nem sem igen idegenkedett az idegenektől. A többi aztán szépen elmondja a statisztikai kimutatás.

HIREK.

Karácsonyi istentiszteletek.

A karácsonyi ünnepek alkalmával az aradi különböző hitfelekezetek igyekeztek méltóan megünnepelni a kereszténység nagy ünnepét: Megváltó születését. Az aradi római katolikus hitközség karácsonyi ünnepségének a programja a következő: 26-én reggel hét órakor a pásztorok miséje, amely után D'André Károly lelkész tart szentbeszédet. Dél előtt tíz órakor. Lakatos Ottó dr. házifőnök mondja el az ünnepi beszédet és utána énekes misét celebrál, este pedig Novák Mihály prédikál. December 26-án reggel fél nyolc órakor és este 5 órakor lesz a szent beszéd, míg az ünnepi nagy mise a szokott időben délelőtt 10 órakor lesz.

A református templomban délelőtt 10 órakor mondja el Csécsy Imre református lelkész az ünnepi beszédet, utána urvacóra. Délután három órakor rövid isteni tisztelt, amely után az egyházi vegyes énekkar énekel, ezután pedig Z. Várady Margit asszony, az aradi színház művésznője egyházi műsónket énekel. Az ünnep másodnapján Pálur István segédlelkész mond ünnepi beszédet. A gáji hívők részére december 26-án délelőtt tíz órakor lesz az istentisztelet Gájban.

As evangélikus egyház templomban az ünnep első napján délelőtt tíz órakor Frint Lajos lelkész mond karácsonyi ünnepi beszédet, utána urvacóra. Délután öt órakor ifjúsági karácsonyi ünnepély. December 26-án délelőtt tíz órakor németnyelvű istentisztelet lesz, amelyen Frint Lajos lelkész beszél. Utána a szokásos urvacóra következik.

— **A VILLANYTELEP üzemének szünetelése a napilapoknál is éreztette kellemetlen hatását Villanyüzemre berendezett gépeink megállni kényszerültek és a legjobb akarat mellett sem voltunk képesek közönségünknek megszokott reggeli újságját az Aradi Közlönyt hához szállítani. Mai számunkat is csak a legnagyobb áldozatok árán tudtuk előállítani. Hatalmas gépeinket kézi erővel hajtottuk és csak így sikerült a karácsonyi ünnepekre lappal szolgálunk a közönségnek. Lapunk legközelebb száma az ünnepek miatt vasárnap, december 28-án reggel a rendes időben jelenik meg.**

— **Barth Lajos** — Hollandiában. Érdekes levelet kaptunk ma Hollandiából. A levelet **Barth Lajos**, az aradi ezermester autogrammkirály adta postára november hetedikén. A levélben azt írja, hogy az év jelentékeny részét Hollandiában tölti, amely valóságos Kánaán. Élelmiszere és déli gyümölcs olyan bőséggel van mint nálunk még békeidőben sem volt. A „World” című autogrammgyűjteménynek nagy sikere van és aláírásokban, képekben nap-nap után gazdagodik. Két arképet is csatolt leveléhez **Barth**. Mindkettő hollandiai nagy képeslapokban jelent meg. A hollandiai lapok fotografikus felvételeket tesznek közzé a „World” egyes lapjairól és jelentős tisztelődíjakat fizetnek érte. Levele végén azt írja világjáró honfitársunk, hogy most Spanyolországba készül, ahova neki mint aradi illetőségűnek román utlevélre lenne szüksége. Ennek beszerzését lapunk szerkesztőségétől kéri.

— **Csehszlovákia** mozgósít a magyarok ellen. A Romanul jelenti: A cseh-cslovák kormány elrendelte öt évfolyam mozgósítását, amelyek Magyarország határának azon részét fogják megszállani, ahonnan támadást várnak. A Česko Slovo című lapot hivatalos helyről úgy informálták, hogy a kormány nem tart semmiféle támadástól, de igyekszik mindent megtenni a határok biztosítására. Más oldalról azt jelenti, hogy Magyarországon több évfolyamot mozgósítottak.

— **A magyarországi vasúti forgalom.** Legutóbbi lapszámunkban közöltük, hogy Magyarországon december huszonnegyedikétől szünetel a vasúti forgalom. Ebbe a hírünkbe nyomdaihiba csuszott, mert a vasúti forgalom nem január huszadikáig, hanem csak január másodikáig szünetel. Másodikán az összes magyarországi vonalakon újra megindul a forgalom.

Román-magyar tárgyalások. Az Avantur írja: **Mihályi** Tivadar elfogadta elnökségét annak a bizottságnak, amely Budapestre utazik, hogy a magyar kormányval tárgyalásokat folytasson. Ez — mondják az erdélyiek — nem lesz éppen könnyű azon politika miatt, amelyet eddig folytattunk Budapesten.

— **Szülőanyák új otthona.** Az aradi anyavédegyesület, amely már évek óta áll a nemes szeme szolgálatában és az új óhajja munkaképességét és ezért tavaszra új szülőház felépítést tervez. A szülőanyák új otthonának felépítése körülbelül félmillió költséggel jár. Ebből az összegből háromszázezer koronát gyűjtés, kétszázezer koronát pedig amortizációs költségen utján akar biztosítani a maga részére az egyesület. A gyűjtés már meg is indult és eddig hetvenezer korona folyt be. Az új szülőház utca végén áll.

Ha nincs világítás...

Tegnap este a marosmenti nagy metropolis hirtelen visszavándorolt egy napra a középkorba. A más-kor oly fényes utcák sötétek, némák, kihaltak lettek, az emberek sietve menekültek valamennyien védett helyre, mert a sikos fagyos utca való járkálás egyenlő volt az életveszedelemmel. A villanyra berendezett lakások tulajdonosai ijedten szalagáltak petróleumért és a gyertya ár hirtelen magasra szökött fel. A petróleumos lámpák tulajdonosai boldogan és főlényesen nézték le a sötét villanyos lakásokat és hálát adtak, hogy a technika vívmányait nem vezették be a lakásokba. A kávéházak nem jöttek zavarba, mert a kávéházak mindenre el vannak készítve. Hosszu gyertyaszálakat állítottak az asztalokra és a vendégek csak olyan élvezettel szürcsölték a jó finom hadikávét a pislogó gyertyafény mellett, mint máskor a vakító villanyfénynél. A biccelő vendégek sem jöttek zavarba, csak úgy bicceltek a csehkel, mint máskor, csak a számuk megszaporodott az amatőr alkalmi biccelőkkel. Az alsós partnereket egyáltalán nem érintette kínosan a sötétség, mintha mi sem történt volna, leültek játszani és a világ legtermészetesebb dolgának vették azt, hogy gyertya mellett is be lehet mondani a szászokat. Érdekes dolog, hogy a vendégek mind télikabátban ültek a kávéházi asz-

lok mellett, mert senkisésem volt biztos abban, kabátját a sötétség leple alatt nem-e viszi el valaki.

Dacára a nagy sötétségnek, a korzó csak olyan népes volt, mint máskor. Az emberek egymásnak mentek, elmormogták az obligát „pardon”-okat, a hölgyek kissé sikoltoztak, az idősebbek nagyon, a fiatalabbak és szebbek kevésbé nagyon. Egy pár élelmesebb ember lekapesolta a biciklijéről a karbid lámpát és maga elé tartva, sétált a korzón. Egy szemüvegű kereső idősebb bácsi köré valóságos embergyűrű képződött, mindenki segített keresni a végül ezer darabra törve sikerült is megtalálni a finom aranykeretes szemüvegét. Egy nőnek ellopták a retiküljét, egy másik ur elcsuszott, egy harmadik szintén, egy negyedik ur el akart csuszni, azonban megfogták, az üzletekben gyertyafény mellett lopták el az ellopni valókat a tolvajok. Komolyabb baj nem történt.

A külvárosok utcáira már este hét órakor néma csend borult. Az emberek behúzódtak a kis szobákba és reggelig ki nem mozdultak, a hold is elbújt a fellegek mögé, mintha szolidaritást akarna vállalni a villanyteleppel csak a kutyák ugattak erősen, megszokottan, mintha mi sem történt volna. Őket talán a legkevésbé érdekelte az, hogy a nyolcvanezer lakossal bíró Arad városa visszavándorolt a leg-sötétebb Ázsiába.

— Gazdát cserélt téglagyár.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár r. t. 3 újszentannai érdektársával megvásárolta az Újszentannán levő Adelmann Testvérek és Ackermann-cég tulajdonát képező gőztégla- és cserépgyárat 960.000.-koronáért. Mint hírtik, az Aradi polgári takarékpénztár r. t. Újszentannán a közeljövőben fiókintézetet nyit.

— **Eljegyzések.** Eisenmagen László eljegyezte Zachariás Margitát. Minden külön értesítés helyett.) — Czudar János eljegyezte Orosz Herminkét. (Minden külön értesítés helyett.) — Pollák Imre és Győző Gyula jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) — Kelem Lajos textiltechnológus eljegyezte Krausz Ilkét Temesvárról. (Minden külön értesítés helyett.) — Löwy Géza és Merkesmer Jolánka jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) — Bendz Mici Arad és Gerhard Brodeha Örebro (Svédország) jegyesek. Minden külön értesítés helyett. — Köhler Károly és Ronai Teriko jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Könyvtárakat, bankleveket magas áron vesz Kerpel.

— **Hírségi iratok.** Iratok, festészet, kártyák, naptárak Krausz könyvkereskedésében, színházépület.

— **Házasság.** Székely Károly az Arad-hegyaljai h. é. vasút igazgatóhelyettese és Löw Rózsi, Dr. Löw Mihály orvos leánya házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Karácsonyi ünnepély.** Az aradi evangélikus ifjúság karácsonyi első napján csütörtökön délután öt órakor a helybeli evangélikus templomban nagyszabású karácsonyi ünnepélyt rendez, melyre mindenkit szeretettel meghív.

— **Az „Aradi Faklya” karácsonyi száma,** a szokottnál nagyobb terjedelemben, a következő érdekes tartalommal ma jelent meg: Karácsony. Érdekes bűnügyi nyomozások. Mikor a férj kártyázik. In flagranti. Akit aszfaltbetyárnak néztek. Szendrey és a vad an. ol. Ki a gazember? Az új földesur. Humor a temetőben. Béla primás halála. Csak hidegvér! Egészen kis riport. Szerettek. Bűngézés. Paraszt észjárás. Csodabogarak. Vidám esetek stb.

— **Dr. Mann Szentatörtem.** Kazinczy-utca 10. Parkra nyíló kényelmes betegszobák. Legmodernebb felzereléssel műtő és Röntgen-szatórterem. Diétikus konyha. Szabad orvováltászat.

— **Karácsonyi könyvvásár** Eor-pelnél.

— **Női leboronás,** legremekesebb k. vitelben, ing, nedv. garnitúra; hálóingek, Combók értékek. II. Rosenblüh si Comp.

— **Halálozás.** **Reinhardt Géza** butorgyáros, Aradipari életének az a számottevő tagja tegnap délután ötvenkét éves korában hosszas betegeskedés után meghalt. Temetése a hó 24-én délután félháromkor volt a Szent Péter-tér egy szám alatti gyászszobából.

— **Értesítés.** Nagyvárad és más vidéki városok után az aradi orvosszövetség elnöksége a díjazások ügyében a következőket hozza a közönség tudomására: A mai viszonyoknak megfelelőleg az 1919. évre fizetendő házi orvosi díjakat a szövetség akként állapítja meg, hogy a házi orvosi díj minimuma a fél anyagi helyzetének arányában 600-1200 korona. Nagyon szerény keresetű családoknál, főleg a kisjavadalmazású tisztviselőknél méltányosságból a minimum 800 korona. Rendelés az orvos lakásán 20 korona, a betegnél tett látogatás díja 30 korona. (Méltánylást igénylő esetekben az orvos mérsékelt díjakat szabhat.) Emlékeztetjük a közönséget, a szövetségrégebbi határozatára, hogy **konziliumoknál** a házi orvoslás külön díjazandó, valamint hogy orvosi bizonyítványokért is külön díjazás jár. Az orvosszövetség elnöksége.

— **Az AMTE sporttelepe.** Az aradi munkástestvér egyesület beadvánnyal fordult a városi tanáshoz, amelyben kéri, hogy a volt honvédszárlaktanya melletti területet engedje át a város sporttelep céljaira. Évekkel azelőtt már volt az egyesületnek ott egy sporttelepe, azonban a háboruban elvették azt tőle és a város bevette a szabadon maradt területet. A tanács a jövő héten tárgyalja a kérelmet és minden valószínűség szerint ismét visszaadja a területet a sportegyesületnek.

— **Táncoktatás.** **Szathmárcy** Etelka vasárnap, folyó hó 28-án d. u. 4 órai kezdettel táncotanyát nyit haladók és kezdők számára. Beiratkozni lehet vasárnapig minden nap Strada Eminescu (Deák F.-u.)

— **Orvosi hír.** Dr. **Kilényi Albert** belgyógyászati és gyermekorvos rendelését ismét megkezdette Str. Alexandri 4. (Salacz-utca) alatti lakásán délután 2-4-ig.

— **Párisi újságok** Krausz könyvkereskedésében.

Felolvas szerkesztő:

VUCHETICH ENDRE DR.

Aradi Nemzeti Színház.

Ma, 25-én:

Délután 3 és fél órakor

Tilly.

Este fél 8 órakor

Filangó főhadnagy.

APOLLO URANIA.

Ma, 25-én:

Coeur Dames József János és családja.

NYILTÉR

Ar any nevét alatt közzétetté nem vállalkozunk felelősséget.

Felhívás!

Mintán Lengváry Zoltán cégünk kötelékéből kilépett, felhívjuk nevezett hitelezőit, hogy követeléseiket 8 nap alatt Dr. Zeiner Gusztáv ügyvédi irodájában (Deák Ferenc-utca 29.) jelentésük be.

Első Aradi Csilár Fémáru gyár és Villamossági Vállalat, Lengváry Zoltán és Társai aradi cég. 7267

Dr. Reinhart Géza aradi. Ondrók-hevíz Helyén mint mélyen szított hiteles a maga, egy az előírtak, valamint számos rekes, ismerős és barátai nevében is mélyen megírt szívvél szomorúan jelent, hogy felelősséget nem vállal, illetőleg testvér, sógor, nagybácsi, rekes és jőbarát

Reinhart Géza

beteggyász

1. évi december hó 23-án a. n. 48 órákor, munkás életének 52-ik a boldog házasságának 24-ik évében, hosszúságos szenvedés és halotti szentégek ájtatos felvételé után a Mindenható rendelkezésének képezt jőbboltró szenderült.

Az Istentelen boldogult drága halottunk földi maradványai a hó 24-én délután 48 órákor fogtak a Szt. Péter-tér 1. sz. számú házából, a román. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a helybéli földi temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az egyszerű gyászmeleg díszet az elhunytak lelki átvételé a hó 21-én délelőtti 10 órákor fog a helybéli földi temetőben a Minerva-utvák szentegyházban az egyik Urának bemutatni.

Az örök világszámú fényeskedjék nekik! Arad, 1919. december hó 23-án.

Örv. Dömötör László aradi Reinhart Géza és családja, Reinhart Gyula és családja, Örv. Kállós Géza aradi Reinhart Margit és családja, Reinhart Kálmán és családja, testvérei és az összes rokonság. 8065

Varga Imre utódi, Bobojosé és Szabóné temetői vállalat Arad, Andrassy-tér 12.

Rum. Likör

essenciák nagyban eladása

Teodor Erényi

Arad, Dobó-utca 2. 6562

Ismét forgalomba hoztuk

a kölyvek kedvenc és sokak nélkülözötti szőpítő szert, a

HELACITOT

Zsírós atkás (mitesszerek) bőr egyszerű lemosása után csodás szép lesz, mert a HELACIT szertalan, szertalan és rögtön szőpít. Ara 5 korona. 2998

Dr. Földes si Mehs

gyógyszerészek ARADON. Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Minderült tért hódít

7202

a temesvári sör.

Egyedül forrást: ALEXANDRU REUSZ

Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros, Bóni-tér) 5. szám.

Angol tenisz-flanelek

világos és sötét színben, óerna barohetek és zephirek nagyban eladásra kaphatók.

7208

LICKER cégnél!

a vasúti állomás közelében.

Lurion

hámlag készíthető cipőkrem kisinyben és nagyban, valamint mindennemű bőrök és cipősz kellékek jutányos áron kaphatók

Takács

bőrkereskedő Arad, Strada Jean Mclana Forrai-a. Hádásdy-palota. 7291

Teodosiu I. Mihailovicu

fűszer- és esemegő kereskedő

Piaia Catedral (Tölgy-tér) sarkán

Allandóan a legjobb minőségű fűszer- és esemegő-árak finom bucaresti piperezappan előrendű likör és cognak kiváló rizlingi és magyarországi-borok izlelés felvágottak és cukorka főlék kaphatók pontos kiszolgálás mellett. 9708

Borospincének

7163

alkalmas helyiséget esetleg hordókkal keresünk. Cim-a kiadóban.

1888-1918. é. n.

Hirdetmény.

Tudomására jutott, hogy a város lakossága kőnvelemén (szerev-áre) mindenféle kínos'ári és a kincstár tulajdonát képezett cikket. Felhívom emelőlgyva a város lakosságát, hogy az ilyen cikkeknek még a magánosoktól történő vásárlása alkalmával is érdeklődjék a cikkek eredete felől s ha kiténik, hogy csak gyanus is, hogy a cikkek a kincstár tulajdonát képezik, képeztek, vagy hasonló eredetűek, meg az vásárolják, mert ellenkező esetben ellenük országosság miatt bünygyi eljárás fog indítatni, mely rendszer bírói eljárást von maga után. Kötelezem a lakosságot, hogy mindazokat, kik kincstári cikket eladásra kínálnak, haladéktalanul jelentésük fel. Arad, 1919. évi december hó 24-én. Steina, a k. rendőrfőnök.

Megnyilt! Megnyilt!

A Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) levő Földes gyógyszerárattal szembeál teljesen modern kényelemmel berendezett.

'Transylvania' kávéház

Allandóan izlelés buffé. Kiváló italok. Napenkint előrendű cigányzene. Családi szórakozó hely! Felgári árak! Pontos kiszolgálás! 9707

Kender zsinegek,

gazdasági kötélárak, szőlőkötöző fonal, pokrócok, zsákok, ponyvák. Legjobban, legjutányosabban kapható

7202

Carol B. Reich Fiul si Comp

Bulevardul Regina Maria (Andrassy-tér 6. szám.)

Jó minőségű férdöltöny-szövet nagy választékban.

Maxim Somlónál

ARAD, I. L. Bratiann-utca 30.

(Deák F.-utca 30.) 6633

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Villanyszereleléseket,

varrógép, kerékpár és gr-mechanizoz szakaszorú javítást jutányos ártal vállalja!

Arkádie Schwarz

villanyszerelelés és szerelés, 9708

Arad, Strada Lázár

Villanygőkö raktára.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándékek

üveg, díszműárak és képkeretekben

Mauritiu Fischernél kaphatók.

Olcsó árak! Oriási occasió! 7232

Szállítunk 7 kosszu

tölgy szőlőkarót

Konop állomásra!

Hazai Fatermelő Részvénytársaság

ARAD. 7265

Irógépek vétele, eladása, javítása és karbantartása.

7132

Legfőbb irógépszalagok és felszerelési cikkek nagy raktára. Szakszerű javító műhely.

Josif Bodnár Irógépvállalatánál

A. ad, Str. Mircea Stancescu 11. (Welfer János-ut.)

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erőstítőszer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnak utasítással 10 kor.

Láb- és kézizzadás

hirtelen és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit!! Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 3.- koron
Peppo hintőpor 2.- koron.

Arcadia Hajós

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Desiderius Steinitzer
 Fotóművész (Weisz Hugó utóda.)
 Arad, Bulvardul Regala Maria Nr. 16.
 (Andrássy-tér) 18. sz. Telefon 211.

Különlegesség: gyermekfényképek,
 női képmások stb. Felvételek naponta délelőtt 9-12 óráig, délután 2-6 óra között. 9708

Kiállítás Andrássy-téren kapualj.

Különféle gazdasági cikkek,
 jó minőségű mosószappan,
 továbbá nemesített hántott
 takarmányrépamag kapható
 előnyös áron.

Cooperativa de consum si valorificare
 (Aradvármegyei Gazdasági
 Egyesület Fogyasztási és
 Értékesítő Szövetkezetének)
 Aradon.

Telefon: 483. 7197

Ekszer alkalmi vétel
 brilliáns, arany és ezüstből készült
 a legújabbakban szerkesztők be
 Waldmannal Arad, Piata Avram Janou
 Arad, Szabadság-tér 14.
 szám alatt (Futóka kávéház mellett) 7198

Karácsonyi és újévi ajándékok!
Gartner József
 írás és ábrák

Arad, Weitzer János-u. 2. Miskolc-palota.

Ervényes és készlet mindenestül érvényesítéskor 8 évi jótállás mellett. Raktáron tartok szob-, fal- és ingatárakat, valamint brilliáns, arany- és ezüst-árukat a legújabbakban kivitelezésben. — Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi árral veszek, vagy újra átveszek. 9708

Trágya kapható
 Fabrica de Bartolci
 (papírgyárnál) 7189

Rum essentia,
 pompás zamata, elsőrangú
 minőségű a legújabbakban
 kapható nagyobb tételekben is a 7277

Szondy gyógyszerárban
 Strada Consistorialul (Batthyány-u.)

Kisbirtok 45 hold

aradi határban gazda és béres lakással, mindennemű gazdasági épületekkel és felszereléssel összes 25 hold földi vetéssel azonnal bérbe adó. 7274

Szöllősy Ödön, Illés-u. 75.

Ház eladó.

Aradon, Kaszárnya-u. 50. közel a vasúti állomáshoz, egy két utcai szobából és számos melléképülettel álló székelykő ház eladó. Az épület teljesen rendezett és teljesen új berendezéssel van felszerelve. 7275

Schreyer János tulajdonosnál.

Otő Hoffmann

fűszer- és csemegekereskedő
ARAD, PIATA AVRAM JANOU.
Házi sonka, fűsölt karaj, oldalas
 kilója K. 32.— 7249

Felhívás.

az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezte
XVII. évtársulatába való belépésre,

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezet 1920. év január hó 1-ével XVII. évtársulatát nyitja meg.

Aki a szövetkezetbe egy tőrszabott jegyzővel belép, az éven át határozottan 50 fillért fizet be. Az ösödik év végén befizetését az azokra az apróságokra, amelyekkel kapja vissza.

Mindenki tetszése szerinti időben jegyzőt tőrszabott és az esetben annyit, amennyi 500 fillért fizet be határozottan, akármely tőrszabottal jegyzet.

Mindenki, aki a fenti módon, azaz tőrszabottal jegyzővel és fizetésével a szövetkezet tagjai kövé belép, igényt tarthat arra, hogy a szövetkezetből kölcsönt kapjon.

Bekezdésben közzétett megjelölt heti törlesztés mellett tíz évi visszafizetésre is adhatnak.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezte tagjai kövé mindenki, tehát házasok, fiatalok vagy átlátszóan (még inkább is) beléphet. A belépés már most történhet, még pedig azért, hogy a belépési kiadás a szövetkezet hivatalában (Szabadság-tér 7. sz. l. em.) megjelölésükkel és a belépési, vagy pedig egy, hogy ezt leveles úton tudatja a szövetkezetnek.

Minden egyéb felvilágosítást a szövetkezet hivatala készséggel ad meg.

7251 Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezte Igazgatósága.

Villamos világítás,
csengők és telefonok
 munkásságot bevételeket vállalják

Varga si Rosenfeld
 villanyszerszók, Andrássy-tér 3. szám.
 Telefon 970. Javításokat pontosan készítenek. 7199

Guttman si Berger
 uridivat üzlete Arad
 Andrássy-tér 21. szám.

Nyakkendő, úri fehérnemű és egész úri kiegészítő speciálisok. 7198
Pontos kiszolgálás!

Illatszert és piperecikkek nagy választékban kaphatók
Vas Sándor
 Központi drogériájában 7265
A CRUCEA ALBA MELLETT.

Ideális szép fehér arca lesz annak a nőnek aki állandóan a **Hajós-féle DORÉ CRÉMET** használ. Egy tégely 6 korona.

York puder, az elegáns hölgyközségeknek kedvence arapora. Kapható: Fehér, rózsás és krém színben. 1 doh. 10 korona.

FEJKORPÁT
 a leggyorsabban megszűntet a **KROVIL** korpakeresés. Ára 5 kor.

Venus szájviz. Üdíti a szájröget, erősíti a foghúst, **conserválja a fogakat.** Ára egy üvegnak 15 korona.

Ujabbban érkeztek: Menthololigariák, Szuspensziók, serikumok, felkent tapaszok, Oxya, Neislon kateterek, Rekerdteoskendők.

Fenti szerek kaphatók:
Arcadia Hajós gyógyszerárban
 Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Ludovic Babucz
 vendéglőjében
 Olesz Andrey Saguna (Varjassy Lajos és Kasza-u. sarok).
 Legjobb fehér és vörös palackolt borok, valamint szőlő és pulykai bor itaromként kimérve áll a n. é. közönség rendelkezésére. Tűréség részére külön szoba.
 Ejjel 12 óráig nyitva.
 Szives pártfogást kér: 7178

Ludovic Babucz
 Berezherdó nagymennyiségben és minden mennyiségben új és használt napi Áron kapható. Vidékre a szállítást elintézem.
Ludovic Baumann
 herdó kereskedő ARAD, Piata Janou (Szabadság-tér). Kádár ipari telep: Ovárnica, Raktárak: Strada General Berthelot (Csernovits Péter)- és Strada Tribunal Arad (Damjanich-utóközben). 9641

Rósa Vilma
 angol és francia nő-ruha divatteremtő
 Strada I. L. Garagiale 25. szám (Csiky Gergely-utca) alá helyezte át. 7276

Hízott élő és levágott sertéseket
 (szalonna és zsír nélkül is) veszünk.

Binder Tamás és fia és Zikell
 szalámigyár.
 Nagyszombat. 7179

Vendéglő átvétel
 A n. é. közönség szives tudomására adjuk, hogy a Bulvard Regala, Ferdinánd L. (Boros Bent-tér) 4. számán helyben lévő **Aradbrüster-féle vendéglőt** átvettük. Mindenkor arra törekszünk, hogy háziasszonyokhoz képest még is meleg ételünkkel, tisztán készült kenyérrel és mekral bevitallal nagyrabecsült vendégeink megelégedését kísérdeveljük.
 Szives pártfogást kér: 9706

Müller Pálné és Polgár.

Karácsonyi és Újévi ajándékokul

legalkalmasabb illatszert és piperecikkek nagy választékban kaphatók

Vas Sándor
 Központi drogériájában 7265
 a **Crucea Alba** mellett.

Eugen Márton
 fűszer-csemegé és gyarmatári nagykereskedése Arad, Piata Andrius Saguna si Jean Medan-utca sarok. Karácsonyi szüksegek beszerzése alkalmából ajánlja duasan felcsereit legjobb minőségű fűszer, csemegé, occolade, likör, cognac, stb. árukat, melyek bármily mennyiségben pontos kiszolgálás mellett kaphatók. 9707

Rüh, viszketeg, sörör kiütések ellen használjunk kátrány vagy kén szappant. Hajhulás ellen Anthrasol szappant. Dr. Földes si Hehs
 ARADON. 6334

"ELWE"
 pométefucukorka
 köhögés és rekedtség
 ellen a legjobb szer.
 készíti WEISZ gyógyszerész,
 Kálvin- és Kőszeg-sz. sark. 7059
 Kapható: HANZA drogueriában.

Carol Garai
 butor falato 2097
 Arad, Assalós Sándor-u. 1-3.
 Törvényszék bej. sz. . . . Telefon 773.

Legjobb kipróbált ki-
 tűnése gyógyítást szer
 a törvényszék védett "Litania"
 kármán falat és pocskót rögtön eltávolít
 1 doboz ára 5 kor. = 10 koron. 6749
 Kapható kiváló
 rólax csakis
 la Henric Schäffer.

A. ILLES
 élelmiszer és csomagoló kereskedés
 Arad, Piata Andrius Baguna et Iona Russa
 Sírján-sz. sark.
 Ajánlja finom gyümölcsökét és a Hűtő
 különlegességeit, valamint mindenféle fi-
 zika és gyarmatárut. 6921

"EXPRESS"
 kolompesztő és vegyérték gyár I. L. Bra-
 uann-str. 2. Gyűjtő-üzlet: Mezős Műcsarnok
 Bv. str. 1. 9681
 24 óra alatt fest, tisztít a legjobb mi-
 nőségű anyagokkal felelősségtel-
 jes kivitelben. Gyiszmenták szorak.

Legalkalmasabb és valóban szép
karácsonyi ajándék,
 egy doboz finom illatú jó habos gyö-
 nyörtes adjutált mosó szappan.
 1 doboz 3 darab Savon exquis 80 koron.
 1 doboz 2 darab angel szappan 24 koron.
 1 doboz 6 darab nagy angel szappan
 tartalmas 96 koron.
 Kétféle seggpasták valódi és tubusokban
 10 koron.
 Boroglyosialasok telítetve 10 koron.
 Fokol Jelly 7-50
 Emali köröm-nyelvcsipő 5 koron.
 Körömlak 16 koron. 6974
 Dr. Földes et Hehs gyógyszerészek Aradon

Veregszegység, sápkór, és az ma-
 lária, étvágytalanság, emésztési zava-
 rok és általános gyengeség stb. ellen a
 legjobb és legmegbízhatóbb szer az
 orvosok által is ajánlott világhírű or-
 dosi Rosnyal-féle gyógyberok, egy-
 mint: China-ber, China-vaaber, Con-
 durangó-ber, Pepsin-ber, Kélaber és
 Ore-nolber. Kiváló vérképző és erősítő
 szer. Gyermeknek is használható.
 Corandá-kendőszed izadásg, rúg és
 egyéb bőrbajok okozta kitérését, visz-
 keltségét pár nap elmulaszt.
 Egy tévely ára 10 koron.
 Kapható a kímélő: Rosnyal gyógyszerészek.
 Vutó: Juhász Aszany (79 szorak.) 9686
 Arad, Piata Avram Janos et Strada Bucur

Szeplős csunya leányok
 másfeltes kitéréses asszonyok
 nehasználjanak mást mint a
 világhírű
Földes Margit cremet.
 A Margit creme szirtalan,
 ártalmatlan, rögtön szépít. 6988

ECETSAV garantált 80%-os
 kapható 7212
 Gusztav Dürnél (városházával szemben.)

Ló- és marha-szört
 bármily mennyiség-
 ben magas ártért vesz 9687
Maár Sándor kefégyára
 Strada Eminescu 2. (Dobk Ferenc-utca.)

Erényi
Fenyősborszesz
 nagyban eladás 7170
Teodor Erényi
 ARAD, Strada Dobé 3.

H. BLOCH ARAD.

Mindennemű fotóalkok ismét rak-
 táron. Papíráruk, nyomtatványok
 és elegáns kivitelű névjegyek. —
 Cigarettahdvoly különlegességek
 legelőnyösebb beszerzési forrása.
 7258

"A:D:R:I:A"
 tökéletesen fest, tisztít!
 Arad, Szarvas-u. 3. szám. — Weitzer János-u. Minerita-palota.

Dorsch-féle
Csukamáj-olaj
 : kapható. :

Hamvasarcbört
 csak
Anny Crém-mel
 lehet elérni.
 Zsíros és száraz
 ára: 4, 6, 8, 10 kor.

Albin
 kenőcs
 megszünteti a rüh és viszketeg-
 séget. Nem piszkít szagtalan.
 Ara: 3, 5, 8 kor.

Tikin
 barmérvész elleni
 biztos SZER.
 Ara: 3.50 és 5.50

Fenti szerek egyedül kaphatók:
GEORGE WAJDITS
 János Szive gyógyszerészek Arad, József főherceg-
 ut 11. szám. Barokk stílusú épület. — Orvosi ara-
 dalom, H. A. V. és A. Cs. B. V., Kir. fogház stb. szállítója.

Saját termelési kiváló
hegyaljai borok
 kis és nagy mennyiségben
 valamint palackolva kaphatók

Sigismund Grieschaber
 boriproduktőr 7163
 ARAD, Magyar-utca 20a. szám.

Ertesítés!
 A n. a. közhatalmú szives tudósításra adom,
 hogy elszélt fogásból visszatérve Bo-
 ros Béni-tér 23. szám alatt lévő
 épület és butorasztalos műhelyem
 vezetést átvetttem, mint a múltban, egy
 a jövőben is arra töreksem, hogy nagy-
 becstű pártfogóm megaláztatását kárde-
 meljem. Raktáron tartok állandóan kész-
 reba és kenyhaborondásokat: nagy vá-
 lamtókba, melyek jelényes ártért kaphatók.
 További szives pártfogást kér:
OZIRKAL GYULA

Kékitős-füvegeket
 daraboknál 1 koronáért vesz 6765
IRITZ testküzleto
 László V.-u., a Földes palatával szemben.

Ujüzlet!
 A n. a. közhatalmú szives tudósításra adom,
 hogy Aradon, Strada Eminescu (Dobk F.-
 utca) 6. szám alatt cukorka, csoki-
 koládé, likőr és csomago-
 különlegességek, szirtet árítottam.
 Fries kávéparté, maj és füstölt hús ál-
 dón kapható. 6968
 Szives pártfogást kér:
Dna R. Klein.

Általános kereskedelmi
Gyűjtemény:
 Bor bevásárlások. Havnált és újherők.
 Szőlők, ingatlanok vétel és eladás.
Ludovic Russonyi
 Világos. 7117

Fagydagánatok
 olajmentesítésre, fagyviharoktól
 biztos megóvására legjobb szer
 a Frijrin. Ara 1 üvegnek 5 kor.
Hajszókító Goldoise
 minden hajjal aranyzókára fest,
 ellenszert kitérés ellen 1 doboz 5 kor.
 Kaphatók: **Aradia Hajós**
 gyógyszerészek 6989
 ARAD, Andrássy-tér 22.

Van szerencséd tudni,
 hogy köcsimert és kőked-
 veli hajpótlás szerűket a
Tannechiripemádót
 lemett fogynakba kaptak. Ha
 egy hajhullást és korpa ké-
 pődést gátol elárangó gyár-
 mány, a melyből a haj helyes
 finomsága lesz és a hajhullás
 korpa képződés megakad.
 Kémett: 6940
Dr. Földes et Hehs Arad

Fratii Deutsch Központi divatáruháza **Arad.**
 Cégtulajdonos: **WINTERNITZ J.**
 Menyasszonyi kelengyék, női konfektió, gyapjú és selyemszövetek.

